

Як толькі выпаў снег, чую ад розных мам адно і тое ж пытанне: «А ты ўжо зрабіла адвент-календар для сына?» «А я Мішу купіла гатовы — з дыназаўрамі, — дзеліцца былая аднакурсніца, — старэйшая ж дачка папрасіла з упрыгажэннямі». Як той казаў, попыт нараджае прапанову, таму сёння ў крамах хапае розных адвент-календароў на любы густ і кашалёк — з мініяцюрнымі шакаладкамі, пластыкавымі жывёлінкамі, фігуркамі Lego на кожны дзень чакання Каляд ці Новага года. І, шчыра прызнацца, я спачатку ледзь не паддалася ўсеагульнай паніцы. Але потым расслабілася і замест таго, каб бегаць па крамах, скупляючы непатрэбныя дробязі, штовечар гуляю з Сымонам у яго ўлюбёныя «кошкі-мышкі». Бо, колькі б мы ні набывалі сваім дзецям цацак ды цукерак, яны ніколі не заменяць самага галоўнага. «Насамрэч, няважна, ці ёсць у сына новыя красоўкі, паступіў ён у каледж сваёй мары і ці хопіць у вас грошай, каб купіць яму дарагую цацку, — піша Мэг Мікер у кнізе «Мама і сын». — Усё гэта цудоўна, але рэчы не зробіць з дзіцяці шчаслівага чалавека. Што сапраўды прыносіць яму шчасце — час, які вы правялі з ім твар у твар». Менавіта таму, калі я і буду рыхтаваць адвент-календар, дык толькі так, як тое робіць мама Льва. Яна на кожны дзень чакання Каляд прыдумала для свайго сына цікавыя заданні. З таго, што мне запамнілася, — правесці рэвізію цацак і адкласці неактуальныя для іншых дзетак; намалюваць калядныя паштоўкі бабулям і дзядулям, патэфановаць ім і распавесці, што падабаецца ў іх больш за ўсё...

Днямі я размаўляла са сваёй сяброўкай. Яна падзялілася, што цэлы месяц дачушка хварэе, таму ў яе зусім не было часу запоўніць усе кішэнькі вечнага адвент-календара, які пашыла летась з тканіны. Таму падкладвае малечы сюрпрызы дзень у дзень. Адчувалася, што сяброўка (якая, як і большасць з нас, імкнецца быць ідэальнай мамай і ўсё паспяваць) з-за гэтага вельмі перажывае. Але, як для мяне, цудоўна, што жыццё прымусіла яе пакінуць месца для экспромта. Тым больш сумняваюся, што дзіцяці ў тры гады хопіць цяпення, каб не зазірнуць ва ўсе кішэнькі адразу.

Ды і наогул... Мне здаецца, што для таго каб стварыць у доме чароўную атмасферу падчас чакання свят, зусім не абавязкова не спаць начамі, каб арыгінальна аформіць 24 (некаторыя робяць 31!) пакуначкі і прадумаць, чым іх запоўніць. Гэта ўсё — вонкава прыгожанае, «інстаграмнае» — патрэбна збольшага мамам, а не дзецям. Асабліва калі апошнім два, тры ці чатыры гадкі. У прыватнасці, мы з Сымонам, нягледзячы на адсутнасць адвент-календара, апошнія два гады таксама рыхтуемся да зімніх свят. Малюем ліст Зюзю і адносім яго ў лес. Разам замешваем цеста і пры дапамозе формачак выразаем імбірнае печыва. Упрыгожваем драўляную ёлку, якую зрабіў муж, драўлянымі сняжынкамі, а дрэвы ў двары — самаробнымі ледзянымі цацкамі. Робім снежных анёлаў па дарозе на навагоднія спектаклі. Але ўсё гэта не «жалезна», па адвент-календары, а спантанна, «пад натхненне».

«Я сваім дзецям і хроснікам сёлета куплю квітку пад ёлачку, — падзялілася планами на конт навагодніх падарункаў Алёна. — 12-годку павяду ў тэатр музкамедыі, малодшых — у музей, дзяцей кумоў адпраўлю ў цырк на навагодняе прадстаўленне. Склад цацак усіх ужо стаміў, буду дарыць эмоцыі і сумеснае баўленне часу».

А наогул, як ні круці, найлепшы падарунак для дзіцяці — рэсурсная (у сэнсе нервовых клетак) мама. Таму перад Новым годам я вырашыла паклапаціцца ў тым ліку і пра сябе. І зладзіць уласны адвент. Якраз на дзень нараджэння сяброўка падарыла мне кнігу Вольгі Прымачэнкі пра тое, як цаніць і берагчы сябе. У канцы яе — марафон пшчоты да сябе, разлічаны на 31 дзень. Адмыслова для гэтага я завяла асобны нататнічак. І вось ужо восьмы дзень выконваю розныя рэсурсныя заданні. Напрыклад, сёння папрашу свайго мужа пабыць маім «добрым люстэркам» і напісаць, што яго ўва мне захапляе, у чым, на яго погляд, мой дар. А потым абавязкова сама падпішу такую паштоўку сілы для кагосьці са сваіх знаёмых.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Тыя, хто побач

«Жонка прасіла, каб я нікому не аддаваў дзяцей»

Правілы жыцця таты-адзіночкі

Пра лёс Ільы МІХАЛЬЧАНКІ можна смела здымаць фільм. Для мяне ён быў бы ў першую чаргу пра любоў, самаадданасць, мужчынскую адказнасць і сілу духу. Ільы было 31, калі ў яго жыцці здарылася бяда — памерла жонка Святлана. Мужчына застаўся адзін з двума сынамі на руках. Малодшаму, Захару, на той момант споўнілася ўсяго паўтара гадкі... Першы час ён нават зрэдку называў тату мамай.

«ДА АПОШНЯГА СПАДЗЯВАЎСЯ НА ЛЕПШАЕ»

— Неўзабаве пасля нараджэння Захара Святлане паставілі страшны дыягназ: бакавы аміятрафічны склероз. У свеце вядомы толькі два чалавекі, якія з гэтай рэдкай хваробай пражылі дастаткова доўга. Адзін з іх — славуты фізік Стывен Хокінг. Прагноз быў бязлітасны, але я да апошняга спадзяваўся на лепшае. Па ўдакладненне дыягназу мы са Светай паляцелі ў Ізраіль, выдаткаваўшы на гэта ўсё свае зберажэнні. Медыкі і там развялі рукамі: «На жаль, з гэтым нічога нельга зрабіць». Але гэта быў шанец, і мы зусім без шкадавання яго выкарысталі.

Хвароба прагрэсавала вельмі хутка. Літаральна праз паўгода жонка апынулася ў інваліднай калясцы. У Светы развіваўся параліч, які паступова адбіраў у яе магчымасць хадзіць, гаварыць, глытаць, дыхаць...

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)

Школа даверу

Урокі для... мужчын

Ці трэба вучыцца, каб мець поспех у выхаванні дзяцей?

Фота Лізаветы ГОЛАЦЬ.

Магчыма, многія мужчыны ўспрымуць такую прапанову без асаблівага энтузіязму. Маўляў, якая тут патрэбна навука? У бацькі самы важны клопат — забяспечыць сям'ю, зарабіць грошы, па магчымасці задаволіць патрэбы дзяцей, а з выхаваннем няхай спраўляецца маці. Праўда, такі стэрэатып пачаў адыходзіць у мінулае. Сучасныя таты ўжо не хочуць стаць убаку ад сямейнага жыцця, а імкнуцца наладжваць з дзецьмі кантакт. Каб дапамагчы бацькам умацаваць сям'ю, стаць сваім дзецям сапраўдным сябрам і дарадчыкам, у Гродне збіраюць татаў на пасяджэнні тата-школы «Давер».

Ініцыятарамі школы татаў сталі жанчыны. Ідэю прапанавалі прадстаўніцы гродзенскага аддзялення Беларускага саюза жанчын, а вось яе рэалізацыяй заняліся супрацоўніцы абласнога Інстытута развіцця адукацыі. Менавіта тут ужо некалькі гадоў збіраюцца прадстаўнікі моцнай палавіны, каб спасцігнуць ролю таты ў сям'і, абмеркаваць з прафесійным псіхолагам пэўныя праблемныя моманты, прыняць удзел у ролевых гульнях і майстар-класах. Сёлета такія заняткі прайшлі пяты раз і сабралі 40 чалавек з усёй вобласці.

— Гэта таты розных пакаленняў: і тыя, у каго салідны стаж, і тыя, хто нядаўна стаў татам, і тыя, хто яшчэ ім будзе. Мы не чытаем лекцыі, а працуем інтэрактыўна. Гэта свайго роду псіхалага-педагагічная майстэрня, дзе педагогі, псіхологі, спецыялісты розных профіляў вучаць праз гульні разбіраць жыццёвыя сітуацыі, — тлумачыць старшыня абласнога аддзялення Беларускага саюза жанчын Ірына СЦЕПАНЕНКА.

На занятках таты не проста слухаюць вызначаны курс пасляховага бацькоўства, а праходзяць пяць этапаў навучання. Увесь калектыў разбіваецца на некалькі груп, і яны па чарзе пераходзяць з адной аўдыторыі ў другую, дзе іх чакаюць выкладчыкі і цікавыя тэмы. Напрыклад, на першым этапе татаў вучаць быць мудрымі. Што гэта значыць у сямейным кантэксце? Па словах арганізатараў, мудрасць з боку таты трэба разумець як адказнасць.

— Мы вучым важным аспектам адказнасці ў сям'і, бо калі тата адказны, то і дзеці будуць такімі. Менавіта тата фарміруе ў дзяцей гэту якасць. Ёсць заняткі, на якіх вучаць сумеснай гульні з дзецьмі. Асобны курс прысвечаны праблемам выхавання ў сям'і, у прыватнасці як выходзіць са складаных сітуацый. Гэтыя невялікія урокі — вялікі задзел для будучага пасляховага жыцця не толькі нашых татаў, але і усёй сям'і, — упэўнена прадстаўніца жаночай арганізацыі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «СГ».)